

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe ună ană 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe ană 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Serisori nefrancați nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

ANUL XLVIII.

Nr. 111.

Duminică 19 (31) Maiu

1885.

Brașov, 18 (30) Maiu 1885.

Autorul „de ocaziune“ Max Wirth, spune la pag. 9-a a cărții sale descriind comorile Ungariei, „că constituțiunea comitatelor ungare e cea mai liberală instituțiune de pe fața pământului și că dintre toate țările din lume numai Ungaria s'ar apropiă de self-governementul liberal engles.“

Noi, cei ce trăim de mai bine de optzeci-șase ani sub multă laudatul regim unguresc, n'amăm simțit de loc până astăzi binefacerile libertății maghiare. În prigonire, în sugrumare, în nimicire a totu ce nu face parte din nobila rassă stăpânitoare, e adevărat că nu există în lume un curent mai sofistic și mai despotice decât cel „mult liberal“, ce domnesce azi în comitatele Ungariei și ale Transilvaniei.

Fișpanii (prefecții) în comitate (județe) se jocă cum le place cu autonomia comitatelor. Pe lângă că impun limba maghiară în toate afacerile publice și particulare ale județului, dăr în ceea ce privește afacerile autonome ale comunei solgabitului (subprefectul) e autocrat și se folosese cu prisosință de puterea nemărginită a gendarmului, care culminează în cuvintele: „așa ve poruncesc, așa se faceți!“

Nu e de mult de când am arătat cetitorilor noștri cele petrecute în comitatul Solnoc-Dobéca, sub conducerea voinicului Banffy și decă mai revenim astăzi, o facem pentru de a presenta cetitorilor o ilustrațiune a multă laudatului self-governement dela noi din țară, despre care susține Max Wirth, că s'ar apropiă în liberalism de cel engles.

Eacă ce scrie țiarul lui Kossuth „Egyet-értés“ în numărul său dela 22 Maiu a. c.

„Adunarea generală a comitatului Solnoc-Dobéca ținută la 11 ale curentei a fost liniștită până în momentul, când valahul Andreiu Medană a propus a se înaintă o reprezentațiune la ministeriul de interne, în care să se ceară ca numele proprii de botez și de familie ale Românilor să fie cu numirea lor originală indicate în scriptele oficiale maghiare. Mai mulți valachi au susținut în limba română propunerea și unul din ei a mersu atât de departe încât a declarat maghiarisarea numelor române ca ilegală și ca siluire și a dăsu că acesta ilegalitate și siluire ar atârta poporul la revoluțiune. Adunarea a luat un caracter sgomotos și președintele, adecă fișpanul, a fost nevoit ca cu putere armată să dea afară din sala ședinții pe un valahul candidat de popi.“

Am dori acum să ne spună vestitul autor Max Wirth, în fața celorl descrie mai sus de un țiar maghiar, decă Englesii înțeleg astfel self-governementul ca chiar și numele Irlandezilor să le schimosescă, încât să dispară ori-ce urmă a libertății individuale, a autonomiei comunale și județene în Irlanda, cum procedu Ungurii în Transilvania?

Acest soi de „self-governement liberal“, care nu suferă ca cetățenii statului să și pörte în deplină libertate nici măcaru numele eredit dela moși și strămoși se pörte afla numai în Ungaria. În toate celelalte țări, chiar și în cele ce nu trecu în rândul țărilor civilizate, este respectată libertatea individului de a și da și de a purta numele, care îi convine mai bine.

Decă Maghiarii sunt așa da liberali, cum

susține Max Wirth, atunci nu înțelegem acestu lucru, nu pricepem de ce lasă a fi întrecuți pe țărâmul adevăratului liberalism și democratism de acelu popor, despre care susține totu densul, că ar fi „egal în cultură cu Țigani.“

Un exemplu:

Tocmai în zilele aceste se ține la Clușiu sinodul bisericii reformate maghiare din Transilvania și, după câtu aflăm chiar din țiarele maghiare, la acestu sinod voru luă parte și delegații preoților reformați maghiari din România.

Guvernul din Bucuresci, care respectă în adevăr libertatea cultelor, nu vede în participarea preoției maghiare din România la sinodul din Clușiu o periclitare a integrității statului român.

Superintendentii din Clușiu exercită o deplină autonomie eclesiastică asupra preoției și bisericii reformate din România și ministeriul cultelor din România îi lasă în voia liberă de a lucră după cum credu de cuviință neîntrebuințându nici chiar dreptul de „jus circa sacra“, ce i-lu acorda potestatea de stat.

De asemenea libertate și autonomie se bucură și catolicii din statul vecin.

Ce ar dice conlocuitorii noștri unguri, când preoția noastră română ar lua parte de drept și de faptu la sinodul din Bucuresci, când preoții noștri români ar sta sub supraveghierea și disciplina metropolitului din Bucuresci, după cum stau preoții reformați și catolici din România sub potestatea episcopilor maghiari cu domiciliul în afară de România?

În casul acesta conlocuitorii noștri maghiari ar striga fără îndoială în lumea largă, că preoții români distrug „idea de stat maghiar“ și d. Wirth ar scrie pe nemțese, că abuzăm de „libertățile instituțiilor faimosului self-governement maghiar.“

Situațiunea cabinetului Gladstone.

Despre acesta cetim un articol interesant în țiarul vienes „N. Fr. Presse“ din care reproducem părțile principale. Mai înteu „Presse“ arată, că opozițiunea actuală englesă, când a vădu, că un răboiu mare cu Rusia pentru dominațiunea britanică în Asia nu se mai pörte ocoli, n'a făcut cabinetul actualu opozițiune, nici n'a făcut capitalu politicu din greșele politice ale guvernului, ci e un adevărat patriotism, în fața pericolului esternu, a votat credințele ce le-a cerut ministru deși opozițiunea nu pörte incuviința politica lui Gladstone nici în Asia nici în Egipt.

După ce s'a mai depărtat puțin pericolul răboiului, opozițiunea conservativă l'a făcutu pe Gladstone, ca să mai asude câteva ore, dăr opozițiunea nu i-a putut strica nimica. În contra tuturor așteptărilor continentale, că bătrânul diplomat se va retrage, totuși stă încă cu țără la guvern. Lumea credea, că sentimentul național engles se va revolta vădu că leul britanic se retrage cu desevșire dinaintea pajorei rusesce. Sentimentul național engles s'a espectorat numai în unele articule de țiare și lordul Gladstone a rămas totu la cârmă. Macsima aceea, că fără de voia Angliei în Europa nu se descarcă nici un tunu, de mult s'a îngropat cu Palmerston și de mult s'a dat uitării. De când a înviat imperiul germanu nu mai pörte dice Anglia așa ceva și Gladstone, de când se află la cârmă a arătat Englesilor, că cu acele vorbe nu se mai pörte face parade. Când au bombardat Alexandria se arată curajos, era dinaintea Germaniei și a Rusiei s'a retras frumos. Din cestiunea afganistană se pare,

că s'a alesu cu acea învățătură, că este mai bine ca Anglia să susțină relații amicale cu Germania. Din acestu causă a trimes Gladstone pe lordul Rosebery la Berlin pentru ca să câștice din nou pentru Anglia pe principele Bismarck.

Acum după ce Gladstone a trecut cu mari greutate prin toate pericolele, ar crede omul, că elu pörte aștepta deschiderea parlamentului în totu liniștea și totuși nu este nicidecum așa. A scăpat de-o grijă și de-o nevoie când etă, că vine altă pacoste pe capul lui: cestiunea Irlandei, care a produsu chiar în cabinetul lui Gladstone o mare desbinare, pentru că membri radicali din cabinet Chamberlain și Dilke nu află nicidecum compatibilu cu liberalismul și cu constituționalismu englesesc, ca o parte integrantă din Anglia să se guverneze prin legi esceptionale seu despotice și ei pretindu ca să se caseze acele legi marțiale pentru Irlanda. Ei nu se sprijinesc numai pe ideile lor liberale, ci arată, că crimele politice și agrare s'au împuținat tare în Irlanda și de aceea măsurile esceptionale nu mai potu avé rațiune de a se manținé. Este într'adevăr o contradicțiune flagrantă, ca unu ministeru liberalu, al cărui șef s'a interesat totu viața pentru sörtea poporilor asuprite, a treia parte din țera sa propriă să o guverneze după unu sistem reacionar.

Dar este întrebarea decă e bine de a introduce în Irlanda constituțiunea englesă în totu forma. Vice-regele lordul Spencer negă cu totu deadinsul acesta. Elu conjură ministerul să nu facă nici o reformă în administrațiunea actuală. Elu susține, că tocmai măsurile esceptionale au împuținat omorurile agrare și de aceea nu este bine, ca ministerul să le caseze. Opozițiunea colegilor lui Gladstone pörte să fie pentru densul fatală. De nu se va învoi Gladstone cu părerile lor atunci ei voru eși din ministeriu și cu țara lor voru înmulți opozițiunea așa, că este întrebarea, că atunci va mai dispune Gladstone de o majoritate în parlamentu? Gladstone pörte să cadă din cauza Irlandei pré ușor, pentru că și până aci au scăpat de multeori numai o majoritate, dăr acuma, când ilu părăsescu chiar colegii săi, carl încă dispun de unu grup de deputați, forte ușor se pörte întempra să cață dela ministeru, pentru că astăzi și cealaltă opozițiune va face capitalu politicu din slăbiciunea cabinetului, ca în ori-care altă țară constituțională europeană.

SCIRILE ȚILEI.

Unu cercularu alu mitropoliei din Sibiu face cunoscutu, că termenul pentru depunerea examenului de calificațiune s'a fixat pe 1 (13) Iuliu și zilele următoare. Cererile pentru admitere la depunerea examenului se așternu consistorului prin oficiile protopresbiterale până la 15/27 Iuliu, și sunt a se instrui cu carte de botez, testimoniu despre studiile percurse, despre praca învățat și succesul sub decursul acesteia, atestat dela antistia comunală vidimat și de oficiul parochialu despre purtarea morală. Taxa de examen de 10 fl. se va alătura la cerere; cei ce voru dovedi, că sunt lipsiți, voru fi scutiți de taxă.

—0—

Programul convenirei reuniunii române de cântări, ce se va esecuta Duminică 19 Maiu v. în sala Hotelului Nr. 1, este următorul: 1. C. M. Weber »Rugăciunea din opera Freischütz« coru de dame și bărbați. 2. Beethoven »Sonata C-dur« partea I-mă piano solo. 3. I. Mureșianu »Doina iubirei« coru de dame și bărbați cu solo sopranu și tenor. 4. * * * a) Doina răsunării b) Argeșul, ambele arangiate de I. Mureșianu solo bariton. 5. I. Mureșianu »Baladă românească Nr. I.« coru de dame și bărbați. 6. Declamațiune »Visul lui Stefanu« poesiă de Bolintineanu. 7. G. Rossini »Corul Nr. 6 din opera Guillame Tell« coru de dame și bărbați.

—0—

»Sieb. deutsch. Tgbl.« e informatu, că în Cohalmu se va înființa o școlă de stat, fiind ajutat inspectorul scolaru în esecutarea acestui plan și de »conducătorul« Românilor de acolo Lungu, și de învățatoru român

Pulca, care ar aspira să fiă numită la școala de stat. Adevărată se fiă?

—0—

Adunarea generală ordinară a reprezentanței comitatului Hunedóra, se va ține în Deva la 8 Iunie 1885 și zilele următoare în sala de consultări a comitatului. Intre obiectele, ce vor fi puse la ordinea zilei spre deliberare sunt unele de importanță publică, eră altele de însemnătate specială comitatensă, între altele: alegerea de pretore în cercul Baia de Crișu, alegerea unui asessor la sedria orfanală și a unui vice notar, eventuală suplînirea prin alegere a altor posturi, ce ar veni va cante; apoi faimosa transcriere a comitetului reuniunii de maghiarizare din Clușiu ș. a. Credem, că toți membri vor fi prezenți!

—0—

Ministrul unguresc de agricultură, industrie și comerț a concesit, ca în comuna Șercaia din comit. Făgărașu să se țină în fiecare Marți târgu de săptămână.

—0—

Amă comunicat, că la 22 Maiu s'a făcut aerbaria regimentului 31 românesc, Mecklenburg-Strelitz, care a luat parte la bătălia dela Aspern. La această serbare a luat parte și principele de corónă Rudolf impună cu alți oficeri. După ce A. Sa a inspectat regimentul, a așteptat venirea comandantului de corp Bauer. Regimentul a defilat înaintea lui. După ce s'a celebrat liturgia, colonelul de Heillinger a ținut o vorbire înfocată în limba germană și română. Mesele au fost îndată întinse, și după ospetare s'a jucat »Călușerul.« La această serbare a luat parte o mulțime de omeni din toate clasele societății.

—0—

În St. Petru, comit. Bistrița, un copil a ars în lăgănu din negrijirea moșului său. Fumându cu pipa, cădu în lăgănu o scânteiă fără să bage de seamă. Bătrânul se depărtă din casă și copilul arse.

—0—

În Alba-Iulia un ténér de 17 ani, perđend în jocul de cărți banii ce-i avuse, de frica părinților s'a împușcat. Eă rezultatele lipsei de educație solidă.

—0—

Pentru sezonul de veră s'a deschis în Vâlcele (Előpatak) o stație telegrafică.

—0—

»Voința Națională« scrie: D-lu I. C. Brătianu, președintele consiliului, a trimis o telegramă de condolență familiei lui Victor Hugo, în numele consiliului de miniștri. Simțământul care a dictat acea condolență este împărțit de totă inteligența română.

—0—

Același diară află, că d. V. Alexandri, ministrul plenipotențiar al României la Paris, a prezentat familiei lui Victor Hugo o adresă de condolență în numele națiunii române.

—0—

»L'Indép. romaine« află, că maiorul Beresteanu va pleca la Essen, ca să primescă tunurile Krupp de a sediu, comandate pentru fortificările Bucurescilor.

—0—

Sarah Bernhardt a fost oprită d'a jucă în Strassburg și Metz, din motivul că artista s'ar fi exprimat, că numai când Germania va înapoia Alsația, Lotaringia și miliardele Franciei, va jucă în acele orașe.

Dovezi de cultură.

Clușiu, 25 Maiu 1885.

Domnule Redactor! Publicul român se va fi mirând că din Clușiu, afară de unele minuțiosități, de un timp îndelungat n'a mai auzit nimic din centrul »culturei« maghiare ardelen. Unii vor fi dând cu socoteala, că de când s'a înființat »Kultur egylet-ül«, se va fi dezvoltat o activitate însemnată pre terenul culturai și scandalurilor obicinuite li se va fi pus capăt cu totul, ér României locuitorii aci ar fi acum tractați cu duhul blândei, și astfel aflându-se toți bine, în pace și armonie, nu au de a aduce la cunoștința publică nimic mai de însemnat.

Aceste combinații ar fi însă false, căci Clușiu totu coloritul său cel vechi îl are și astăzi, scandalurile se continuă mereu, éră bieții Români, de când cu »Kultur-egylet-ül« încôce, sunt insultați și tractați pe și ce merge mai rău, ba acum chiar și bătuți, precum s'a întâmplat de vre-o două ori, simplu din motivul că încă mai cutéză ași vorbi limba strămoșescă în public.

În săptămânile trecute, câțiva tineri români mergând cătră casa, au fost bătuți binișor de o cetă de »cavaleri«, cari auzindu-i vorbind românesce i-au urmărit și în piața mare le-au dat »dovezi de cultură«. Tinerii români au suferit și această mișelie ca multe altele, căci casurile anterioare sunt un puternic argument, că dreptatea au luat-o în arendă »cavalerii«.

Asemenea a fost bătut cam în 14 Maiu un am-

pliat român în cafenea Orban, fiindcă a cutezat a număra românesce. D. Dr. Greg. Silași, prelungă că e în continuu insultat și calumniat, în săptămâna trecută a fost provocat și la duel din partea unui colaborator dela »Ellenzék«, care s'a aflat vătămă prin răspunsul publicat de d-sa la interpelările făcute în 2 rânduri în »Ellenzék« falsificat în această foiă și reproduș autentic în »Kolozs. Közl.« Acest răspuns s'a referit la o predică ținută de d. Silași în biserica gr. cat., despre care »deșteptii« dela »Ellenzék« și-au închipuit, că d. Silași ar fi predicat contra »Kultur-egylet-ului«, pe când d-sa în acea Duminecă nici n'a fost la biserică.

Mai în sêrile trecute câți-va »cavaleri«, membrii la »Kultur-egylet«, au inscenat un scandal mare pe o stradă laterală, bătând ferestrele dela mai multe căsi, rupând calocate și stricând totu ce le-a venit înainte, după cum spune acesta chiar »Ellenzék« dela 23 I. c., promișându a face cunoscut char numele făptuitorilor, pentru a nu fi blamată — dice elu — întreaga junime universitară.

Scandale de totă forma se întâmplă aci în Clușiu, în o și ca în alta, ér României mereu sunt insultați, semn că pentru răspândirea »culturei« mijlocele tare bine sunt alese.

Mergând »cavalerii totu așa înainte, nu mai încapă nici o îndoială, că ei vor »civilisă« Orientul.

Munteanul.

Adunarea comit. Caraș-Severin.

(Urmare și fine).

În astu modu trecu d'a rândul obiecțiunile fiecărui vorbitor prin jugul convenit al șovinismului și al despotismului, în fine reflectându la nonsensul d-lui vice-comite de »administrație patriotică« și se: Starea curioasă a situației politice din acest comitat n'ar esista, dacă viața publică s'ar manifesta în mod natural. Voi ați creat în mod artificial reprezentanțele instituționale, corpul oficianților și totă influința în viața publică — cu oprirea adevăratelor simțăminte ale adevăratului popor al Românilor din acest comitat. Acesta e stare curioasă (sajátlagos) cum a șiș d. vice-comite, dar e mai mult, e nenaturală și provine din defecte morale, — de aceea căde-va sigur că aminu din tatătu nostru — dar nu va căde ca un măr copt, ci ca un măr putred.

Administrație patriotică e firma unei sisteme próste. Amă auzit de administrație bună, grabnică, corectă etc., dar că administrația cu drumurile, cu darea, cu socotelele comunale, cu vitele etc. se fie patriotică, asta numai la Unguri se póte. Apoi d. Tabaydy și d. Jakabffy d'aceea trage plată, ca să facă »spiritu maghiar« — dacă n'aveți popor în acest comitat, apoi spiritul maghiar nu póte avé trecere, de cătu la acel complex de oficianți, cari din interes personal și ca să-și apere pita luată din gura Românilor compun partida vóstră. În această sală aperați burile vóstre, afară d'această sală nimic. Încheierea a fost cam această:

Șciut-amă, că o se vé folosiți d'această propunere ca să faceți enunțaiuni de admirație a d-lui Tabaydy, — dar starea periculoasă în carea v'a adus față cu poporația română dela carea trăiți v'ar impune în mod înteițor, ca singuri să respingeți această direcție despotică și desastroasă, căci nu noi, ci voi aveți mai mare lipsă a mulțami sutele de mii de Români, căci în timpuri critice vé va párea rău că n'ați făcut-o. — Aveți simț și țăriă a face acesta? bine! faceți-o până nu e încă târziu, dacă vom trăi și mai departe: voi ca stăpâni, noi ca robiți.

Rezeiu încă răspunde, la totă rabulistările și scemăturile spirituale ale contrarilor noștri, încatu aceștia amuză ca oratori, dar cu atât mai mare svonu făceau strigându: să votăm! să votăm! Tabaydy voi să-și esă din fire-i cutezătoare — dându-și aerul deplinei demnități, dar cădu la a treia vorbă în personalități și insulte încatu îi vedeai turbarea spumegându pe buze. Și se: Nu eu, ci Rezeiu și Brediceanu sunt turbarătorii bunei înțelegeri, — părintele Roza are mai mare merit pentru națiunea română decât Brediceanu — (un răst ne mai auzit izbucni în sală.) Érá Tabaydy și se: D. Brediceanu totdeuna sbiară (kiabál) când vorbesc eu, — la ce Brediceanu sculându-se și se: eu sunt om civilizat — și când mă eșofez într'o cauză strig, dar nu sbieru, însă dacă ai lipsă de sbierături, trimiț după sluga mea și-ți voi face plăcerea prin elu. Tabaydy: »kiáltani« a »striga« a voit să dică.

Rezeiu în replica sa personală arată d-lui fișpanu casul concret, că elu a cassat pe un Junkovits (Unguru) fostu protoactor pentru fărădelegi și necredință, apoi mai târziu éră l'a denumit, ce trebuie dar mai caracteristică atitudine decât acesta. Tabaydy recunoșce acestu faptu necontestabil și punendu propunerea d-lui Rezeiu la votu, acesta cade. Astmodu s'a terminat și a doua încercare legală și constituțională d'a scăpa acestu

comitat de flagelul periculos, ce-lu sbicie necontenit.

După acesta amă fost surprinși c'o propunere ne-introdusă în programa obiectelor de pertractare, făcută de d. Makay, ca să votăm d-lui Tisza »felicitare« pentru că l'a lăsat d-șeu a guverna 10 ani țera.

Hațeg, Rezeiu, Brediceanu combătură această propunere și cestu din urmă, arătându prăpăștile în cari a împins acestu ministru țera, propune o adresă de condolență cătră patriă, carea a avut nefericirea a suferi 10 ani de despotism și despoiare.

Caracterului maiorității i-a convenit mai bine adresa de umilință și lingușire a d-lui Makay, pentru carea s'au sculat 2 Români: Iuliu Petricu abia agrățiat din cercetare disciplinară și popa Nemoianu cel scos din sinodul eparchialu. Se vede că Ungurii nu se mai mulțamesc cu desbrăcarea simplă de orice simț, — ci sumuță la mușcare, pe cei ce-i țin legăți în lanțu lor. O nouă aparință în viață renegatismului.

Celu mai mustos obiect de desbatere a fost statutul pentru înființarea unui fond de pensie pentru ampoiații comitatensi. Pentru acestu fond cereau stăpâni noștri 60,000 fl. v. a. dare. Rezeiu arată părțile cele mai slabe ale statutului și făcu pendentu votul său dela strămutarea dispoziției din statut, ca congregațiunea comitatensă numai prin 5 membri să fie reprezentată în comisiunea carea va avé dreptul a distribu pensunile, precum și a devinculării fondului de pensiu, altcum nu primesce statutul de sub întrebare.

D. Brediceanu dice: Pensionarea ampoiaților în sine luată e în totu casul un mijloc pentru mărirea zelului și câștigarea independenței în oficiu. La noi acestu scopu nu se póte ajunge cu nici o jertă materială, căci voința personală a comitei suprem domnesce peste lege și despotismul nu póte lipsi acolo, unde terorismul e isvorul întregului aparat al administrației. E păcat de totu crucerul ce s'ar vota pentru acestu fond. Noi și d'aceea nu putem vota vr'o dare, necum 60,000 fl., căci ampoiații li-am vota-o, ci clicei domnitore, căci ampoiații cu calificație, onestitate, ba chiar binemeritați pentru comitat au fost dați afară din oficiu, numai pentru că au fost Români. E curios, decă nu nerușinat, a pretinde, ca și noi să ne invoim să bage în posunarul nostru mâna aceea după bani, care a lăpădat Români noștri din funcțiuni și a dat pânea acelora la omeni de mai slabă calificație și neprobați, numai fiindcă sunt Unguri.

Apoi credeți că mai póte suportă poporul nou sarcine? Eu nu o cred, fiindcă vedu cumcă și pentru dările grozave de până acum au început a se vinde realitățile omenilor. În fine principiul de alegere pre un timp nu se vișește cu stabilitatea, cu chemarea pe viață, carea e principiul pensionării și e curios, ca congregațiunea să alegă pre 6 ani ampoiați și să grijescă ca după serviciu de 10 ani să capete pensie.

După Brediceanu, carele respinge proiectul, a vorbit Michailu Besanu not. pub. accentuându într'o dicție »magyarosan« cu pipă cu sujtás, ce o pórtă ca simbol al simțămintelor sale și care în însuflețirea sa pentru citațiunea întrebuintă »ubi bene ibi patria« și »extra Hungariam non est vita«, vré ca nu 60,000 ci 100,000 fl. se stórcă dela popor, căci toți domni trebuie să trăesc bine, éră poporul să se prăpădescă pentru că nu are altu scop în secolul al XIX alu civilizației.

Majoritatea votéză și statutul se primesce cu unele modificări, între cari și cele îndegetate de d. Rezeiu.

Celelalte obiecte ale congregației au decursu pre lângă asistința a 8—10 membri, dintre cari ai noștri s'au ținut până în sfârșit cât și unde s'a putut ca lei și au și eluptat mai multe rezultate favorite părților, între cari trebuie să amintim cauzele orașului Caransebeș.

Astu modu s'a terminat această congregație memorabilă. Noi ne-am susținut pozițiunea cu bărbăție, trebuie însă să se alegă — cei aleși, cari vor pricepe dóră că îngrijirea nu se înlătură nici cu lamentare, nici cu declamare, nici cu desperare, ci cu luptă.

Luptătorul.

Pregătiri pentru înmormântarea lui Victor Hugo.

Telegrame din Paris, cu data de 25 Maiu și publicate de diarele vieneze, spun că corpul lui Victor Hugo va fi așezat adă Sâmbătă sub Arcul de Triumf. D. Charles Garnier, cunoscutul architectu, care a făcutu planul Operei din Paris, va închide Arcul de Triumf din trei părți și-lu va lăsa deschis numai despre câmpiile Elisee. Cosciugul va fi așezat într'un spațiu înalt de 22 metri și impresurat cu negru presarat de argint. Unu catafalcu colosalu va fi rēdicat până la înălțimea arcului de triumf, ér cosciugul va fi impresurat de nenumerate însemne și candelabre. Poporul nu va puté decât să defileze pe dinaintea cosciugului. Lucrările nu vor puté fi sfărșite decât Joi, și de aceea înmormântarea nu se va puté face mai înainte de Duminecă. Cortegiul funebru va pleca Duminecă la ameați

DIVERSE.

Unu casu rarü în sciința medicală. — Drepturile omului* din București citează următorul casu curiosu medicalu: »Unul din casurile cele mai curioase s'a prezentatü ñilele acestea la spitalulu Colțea: S'a adusü unü copilü de patru ñile, förte robustü și cu șanse de a trăi, pe alü cãruia nasü este grefatü, în partea dreptă, unü embrionü de omü, care și elü este cu viațã. Elü trăește ca unu parasitü pe corpulü copilului. Embrionulü presintă doi saci, cu cãñi-va negei. Se ñice cã acestü casü este uniculü în sciința medicală. D. dr. Severeanu a adusü pe acestü monstru care va fi supusü operațiunei, pentru a-i detașa de pe obrazü de tovarășulü sêu puținü comodü. Se pretinde erãși cã acestã operațiune nu va amerința intru nimica viațã coșciugului celui venitü la terminü. S'a luatü fotografia monstrului. Vomü ține în curentü pe cetitorü despre rezultatele operațiunei.*

Ministrulü Angliei arestatü în Viena. — Sëptemana trecutã, ñice »Imparțialulü«, ministrulü Angliei eșindü së se plimbe cu doi câni fără botnițe, fü opritü pe stradã de doi hengeri, cari voirã a-i luã câni; ministrulü se opuse și fiindü cã unulü din hengeri voi a-i luã câni cu forța, dete în elü cu bastonulü. Atunci veni unü sergentü de stradã, care invitã pe ministru a merge la polițiã; cu tötã opunerea sa, cu tôte cã își aratã cartã de visitã, fü silitü a urma pe sergentü la polițiã, unde dupã aceea fü liberatü.

Monede romane. — D-lü Sandulachi Giușcã, primarulü comunei Avrãmesci și proprietarü din aceea comunã, a gãsitü într'unü locü din pãdurea sa unü numëru de 88 monede romane de argintü. Inscriptiunile tuturorü monedelorü suntü förte legibile, ușorü de descifratü. Se vëdũ cam urmãtoarele inscripțiuni pe reversurile lorü: *Iulius Germanicus, Opimus-Aug. Pius, Diva Faustina, Hadrianus, Antonius Pius, Marcus Antonius Augustus, Antonius Augustus Pius, Aurelius Caesar, Vespasianus*, etc. etc. Aceste monede presintã unü adevëratü interesü istoricü pentru noi Românii în particularü, mai cu sëmã cã ele au fostü gãsite într'o pãdure din Romãnia, care se vede cã a fostü sigilatã cu osëmintele strãmoșilorü noștri Romani.

Brigandagiulü din Turcia. — O crimã oribilã s'a comisü la 9 Maiu imprejurulü Brusi între satele Mupol și Baladari. O bandã de brigandü armatã pãnã în dinți a pëtrunsü în grajdulü unde dormeau șese pãstorü, dintre carü doi Bulgari și patru Greci, și legãndu-i i-a martirisatü într'unü chipü ne auđitü, spre a-i decide së declare unde au banii. Deși tãlharii sciau, cã suma de care dispuneau bieții pãstorü nu este mare, totuși ei i-au legatü împreunã și unğendu-i cu gazü le-au datü focü arđendü și ne mai rëmãnendü din ei decãtũ ösele. Și tôte aceste pentru 110 piastri. Polițiã, pusã pe urmele brigandilorü, i-a descoperitü și prinsü într'o pãdure de-alãturi.

Amazöne indiene. — Se anunțã din Londra, cã regina mumã din Baroda capitala statului Guicovar, în Industanü, a informaiü pe vice-regele Indielorü, cã în casü de rësboiu între Anglia și Rusia, ea va pune la dispozițiã guvernului englesü unü corpü de Amazöne compusü din dame din socieiatea înaltã și pe care-lü va echipa și întreține singurã. Statele Guicovarului suntü lãcuite de Mahrați, populațiune förte rësboinicã, cari locuiesc districtele muntöse ale Indiei centrale și cari în primele timpuri ale campaniei engleze, formau unü regatü puternicü.

Rãpirea unei bunice. — Curierulü Statelorü-Unite anunțã, cã d-na Lena Voghel, mumã a patru copii și bunica a 15, a fostü rãpitã de unü nepotü alü ei, de curendü sositü din Germania. Ea e mãritatã cu unü minorü din Pitsburg, Pensilvania, cu care trãia în armoniã de vr'o 30 de ani. Acësta femeieä de 50 de ani, slabã ca o momiã și sbãrcitã ca o smochinã, a lãsatü lumea în uimire când s'a aflatü cã s'a gãsitü și pentru ea unü rãpitorü și încã rãpitorulü së'i fie și nepotü! Bãrbatusëu Voghel, se arãta förte mulțumitü cã a scãpatü de o asemenea societate, este însë desperatü de disparința a 1000 livre sterlinge, sumã ce abia a pututü agonisi în tötã viațã lui dupã nenumëratele ñile de muncã și privațiuni.

ULTIME SCIRI.

Din Sofia se comunicã, cã föia »Makedonsky Glass« provöcã poporațiunea Macedoniei la revoltã, ñicendü cã Rusia va fi silitã së-i dea ajutorü.

Din Pristina se scrie, cã toți conducëtorii Arnãușilorü au ținutü o adunare în Stanovicü lângã Pristina, unde au luatü hotãrãrea së röge

printr'o deputațiune pe Sultanulü, ca së dispunã a se alunga cãtũ mai repede trupele de ocupațiune din Bosnia și Erțegovina. Ca membrii ai deputațiunei s'au alesü Suleiman Alisza din Djacovar și Aliaga Așipșay, vestitulü conducëtorü alü Malissorilorü. Totdeodatã s'a hotãrãtũ, ca în casü de înaintare a Austro-Ungariei spre Salonic së i se opunã resisiențã cu armele.

Foile polone din Lemberg suntü informate din Varșovia, cã Jules Ferry ar fi sositü acolo incognito și dupã o scurtã ședere a plecatü la Petersburg.

»Pol. Corr.« e informatã din Alexandria, cã la grãnițele Tripolisului se observã isbucnirea unei revolte ca a Sudanilorü. Este constatãtũ, cã Mahdiulü primesce pe acëstã cale arme și munițiuni.

Reuniunea artisticã cehã din Praga a trimisü la Paris unü membru din comisiunea administrativã, ca în unire cu artiștii chei de acolo së depunã o ramurã de palmü cu panglice în colörea naționalã cehã pe coșciugulü lui Victor Hugo, a cãru înmormëntare s'a fixatü pe Lunü la 10 öre a. m.

(Assicurazioni Generali.) Pe pagina inseratelorü a föiei nöstre publicãmũ darea de sëmã pe anulü 1884, adecã alü 53-lea bilanțü dela Assicurazioni Generali fondatã în anulü 1838, care nu numai cã este celü mai vechiu, dar și dintre cele mai mari institute de asigurãtiune. Intrãrile totale pentru premii și tace din anulü trecutü a fostü în suma de 13,758,097 fl. 20 cr. în tôte branșele, iar 1,200,518 fl. 65 cr. a încursü pentru dobãnda capitalelorü plasate. Despãgubirile plãtite în anulü 1884 facü 8.637,596 fl. 13 cr., prin urmare a plãtitü Generali, de când s'a înființatü pentru 558,581 pãgubi 178.423,338 fl. 51 cr. Din profitulü abundantü, ce s'au arãtatü în suma de 1.644,965 fl. 26 cr. s'au transmisü dupã preacautã prescriere a statutelorü din profitulü efectelorü de 316,296 fl. 09 cr, la reserva pentru variațiã cursului, care astfel s'au urcatü la suma de 845,574 fl. 93 cr., iar 300,000 s'au înregistratü la reserva imobilelorü, care prin acësta s'au urcatü la 707,145 fl. 65 cr. De și din branșa asigurãrii în contra grindinei, întregulü profitü este numai de 154,247 fl. 38 cr., totuși s'a întrebuintatü o sumã rotundã de 200,000 fl. pentru crearea unei reserve în contra grindinei, cari së servescã dreptü o acoperire parțialã contra marilorü pagubi, ce se ivesc în unii ani la acëstã periculösã branșã de asigurare. — 1.100,200 fl. 30 cr. face suma sporului alü reservei premielorü, așã cã acësta cu 31 Decembre 1884 formëzã suma de 20.176,592 fl. 39 cr. Tôte mijlöcele de garanțiã ale institutului se înmulțescũ astfel cu 1.974,521 fl. 94 cr. și facü 31.490,875 fl. 83 cr. Capitalulü în acțiã și reserva în numëriari dupã cum aratã bilanțulü suntü plasați cu îngrijire în valori bune. Pe lângã sporirea tuturolü rezervelorü, institutulü a mai fostü în stare a distribui o dividendã de 300 franci egalü 120 fl. în aurü pentru fiecare acțiã plãtitã cu 315 fl. Desvoltarea mai departe a afacerilorü institutului se ușurezã förte prin marele stocü de asigurãri ce și-a dobãnditü. Portofoliulü premielorü în branșa elementarã, ce au a încurge dupã ani mai târziu este de 21.066,641 fl. 33 cr. iar asigurãrile de capitaluri din branșa asigurãrii pe viațã, ce se aflau la 31 Decembre 1884 în vigöre, s'a urcatü la 83,174,458 fl. 98 cr.

Bursa de București.

Cota oficialã dela 16 Maiu st. v. 1885.

	Cump.	vënd.
Renta romãnã (5%)	—	89 1/2
Renta rom. amort. (5%)	—	92 3/8
» convert. (6%)	—	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	—	31
Credit fonc. rural (7%)	—	102 3/4
» » » (5%)	—	85 3/8
» » » (7%)	—	98 3/4
» » » (6%)	—	—
» » » (5%)	—	84
Banca naționalã a Romãniei	1165	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	278 1/2	—
« » » Naționalã	225	—
Aurü	10.9 J%	—
Bancnote austriace contra aurü	—	—

Cursulü la bursa de Viena

din 29 Maiu st. n. 1885.

Rentã de aurü 4%	98.10	Bonuri croato-slavone	102.—
Rentã de hãrtiã 5%	93.05	Despãgubire p. dijma de vinü ung.	—
Imprumutulü cãilorü ferate ungare	146.75	Imprumutulü cu premiu ung.	116.—
Amortisarea datoriei cãilorü ferate de ostü ung. (1-ma emisiune)	97.50	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.80
Amortisarea datoriei cãilorü ferate de ostü ung. (2-a emisiune)	123.—	Renta de hãrtiã austriacã	82.50
Amortisarea datoriei cãilorü ferate de ostü ung. (3-a emisiune)	108.—	Renta de arg. austr.	82.40
Bonuri rurale ungare	103.—	Renta de aurü austr.	108.10
Bonuri cu cl. de sortare 1C3.	—	Losurile din 1860	138.75
Bonuri rurale Banat-Ti-mișü	102.—	Acțiunile băncei austro-ungare	860.—
Bonuri cu cl. de sortare 101.50	—	Act. băncei de creditü ung.	288.50
Bonuri rurale transilvane 101.25	—	Act. băncei de creditü austr.	287.30
		Argintulü — Galbin	—
		impãrãtesc	5.85
		Napoleon-d'ori	9.86
		Mãrci 100 imp. germ.	61.05
		Londra 10 Livres sterlinge	124.40

Editorü: Iacobü Mureșianu.

Redactorü responsabilü: Dr. Aurel Mureșianu.

în josü spre Bulevardele cele mari. Cãntãreții dela Operã, dela Opera comicã și dela Conservatorü vorü cãnta pe piața Republicei unü imnũ, care a fostü compusü de Saint-Saens în onörea lui Victor Hugo. Era vorba la începutü d'a opri cortegiulü pe piața Concordei lângã statua orașului Strassburg. S'a renunțatü însë la acësta ideeä din motive politice. Partea musicalã a serbãrii va fi eșecutatã de 250 cãntãreți și 200 instrumentalisți. De pe piața Republicei cortegiulü va apucã pe bulevardulü Voltaire spre cimiterulü Père-Lachaise. Corpulü lui Victor Hugo va fi transportatü, conformü dorinței repausatului, într'o cãruțã destinatã pentru clasele cele mai sërãce. Numai o singurã cununã de imortale va împodobi coșciugulü.

»Le Temps« spune cã d. Lockroy, întrebãtũ fiindü cum se va putë concilia suprema voințã a lui Victor Hugo, —d'a fi transportatü la cimitirü în carulü destinatü sërãcilorü,—cu înmormëntarea naționalã, rësponse astfel:

»Când Victor Hugo a scrisü acele cãte-va rënduri pe care le cunöșceți, nu se gãndea nicü decum la înmormëntarea naționalã ce Francia voiesce a'i face. Elü și-a ñisü numai: »Familia mea va cheltui o sumã însemnatã cu înmormëntarea mea; voiü ca acëstã sumã së fie datã nenorociilorü, și pentru mine, care amü iubitü atãtũ pe sãraci, pe suferinți, va fi o mare onöre d'a më duce în carulü lorü spre câmpulü de supremã ordine.« Trebuie së respectãmũ acëstã din urmã dorințã a celui pe care l'amü perdutü. De altminterelü acestü car alü sërãcilorü va fi consacratea vieței sale. Öre n'a fostü elü în totdeuna avocatulü desmoștenișilorü, miserabililorü dela Quasimodo și pãnã la Jean Valjean? Și öre, la mormëntü, nu va fi urmatü elü mai cu deosebire de afecțiunea acestorü legiuni de nenorociți, cari sciu cãtũ de multü îi iubea elü? Astfelü dër, va fi unü simplu carü alü sërãcilorü, fără flori, fără draperii, pe care se va aședã coșciugulü când va porni de la Arculü de Triumfũ. Și facëndü astfelü, ne supunemü lui, ne deplinimü datoria. Cãt pentru restü, Francia va putë face ce va voi. Victorü Hugo se ocupa förte puținü de rëmãșițele sale mortuare; dër partea lui nemuritorë: geniulü sêu, operele sële, acestea nu-i aparținü. Töte acestea aparținü Franciei, care va putea së însire dupë modestulü carü orü cãte cãruțe încãrcate cu flori, ori cãte onoruri va crede cã trebuie së facã celui care va fi cea mai sublimã gloriã a sa.«

Din tôte unghiurile Franciei sosescü însciințãri de participare la înmormëntare.

Apröpe 2,000 studenți, c'unü drapelü în frunte; au defilatü astãđi pe dinaintea casei mortuare a lui Victor Hugo.

CORRESPONDENȚA NÖSTRA DIN COMITATE.

Mediașu, la 28 Maiu 1885.

Auđimü cã d-lü Simionü T Ianculescu, notarü cercualü în Ibsidorfulü sãsescũ și membru alü comisiunei esaminãtoare pentru notarii cercuali ai comitatului Ter-navei-marü — unü bravü fiu alü munșilorü apusenü — intenționezã a concurã pentru postulü de notarü comunãlũ în comuna mare Țințari, îi urãmũ succesü bunü și fericimü pe acea comunã și poporulü, care are în fruntea administrațiunei comunale pe unü atare funcționarü.

Numitulü deși încã tẽnëru este unulü dintre cei mai distinși și harnici notari ai acestui comitatü. Zelulü și activitatea sa e cunoscutã și de cãtrã superiorii strãini. Dreptü acea dorințã nöstrã generalã arü fi totuși cã numitulü, sciindü cãtũ de bine e primitü între pușina inteligentã romãnã din Mediașu și giurü, së rëmãnã în postulü sêu actualü; de örece locuitorii romãni din comuna memoratã dupã lupta förte lungã și grea, abia acuma au pututü ajunge a avea în postulü de notarü unü tẽnëru romãnũ energicü și demnũ de chiãmarea sa. La casü însë de reușire a numitulü Domnũ la ținta sa, dorimü poporului romãnũ din Ibsidorfulü sãs. rehabilitarea postulü notarialü prin unü demnũ urmãtorü alü numitulü.

S. — u

VOCI DIN PUBLICÜ.*)

Damnule Redactorü!

În numërulü 108 alü prețuitei foi ce redactãți sub rubrica »Voci din publicü« gãsimü unü comunicatü, prin care se divulgã dinaintea cetitorilorü unü incidentü de naturã cu totulü privatã, ba chiar individualã, și la care trebuie së reflectãmũ prin acësta.

Interesulü bine înțelesü alü tuturorü persönelorü participante la acestü incidentü pe cãtũ de regretabilü, totü atãtũ de inofensivü, ar fi reclamatü, ca së fie uitatü sub vëlulü discrețiunei, ér decã scriitorulü acelorü rënduri, care dupã tôte trebuie cã s'a simțitü atinsü de menționatulü incidentü, s'a cređutü îndatoratü së-și ia o satisfacțiune, ar fi trebuitü s'ö cërã dela persöna respectivã și së nu complice în acëstã afacere corpulü întregü alü tinerilorü comercianți, cãci nu credemü, cã ar fi dispusü a cere dela întregü corpulü satisfacțiunea cavalerescã, pe care este gata a i-o da nu numai tẽnërulü respectivü, ci orü care altulü dintre colegii sëi.

Brașovü, 18 Maiu 1885.

Președintele comitetului tinerilorü comercianți.

*) Pentru cele cuprinse sub acëstã rubricã redacțiunea nu este responsabilã.

ASSICURAZIONI GENERALI - BILANZ pro 1884.

Table with columns: EINGANG, Gewinn- und Verlust-Rechnung der Bilanz A (1884), AUSGANG. Rows include Benennung der Post, Einnahmen, and Ausgaben.

Table with columns: Gewinn- und Verlust-Conto der Bilanz B) Lebensversicherungs-Abtheilung (1884). Rows include 1. Prämien-Reserve des Vorjahres, 2. Reserve für schwelende Schäden, etc.

Table with columns: VERMÖGENSSTAND DER ASSICURAZIONI GENERALI am 31. Dezember 1884. Rows include ACTIVA (Guilden Kr., Gulden Kr., Total) and PASSIVA (Guilden Kr., Gulden Kr., Total).

Central-Directioa der k. k. priv. Assicurarzioni Generali in Triest: Dr. I. Maurogontsch, Baron Jos. v. Morpurgo, Ambr. Baron v. Ráll, V. Segre, Dr. R. Calabi, Leop. v. Gell...

Cursulu pietei Braşovei din 30 Maiu st. v. 1885. Bannote romănesci . . . Cump. 8.90 Vënd. 8.91 Argint romănesc . . . 8.80 . . . 8.85 Napoleon-d'or . . . 9.86 . . . 9.87 Lire turesc . . . 11.10 . . . 11.15 Imperiali . . . 10.10 . . . 10.15 Galbeni . . . 5.80 . . . 5.84 Serisurile fone. Albina . . . 100.50 . . . 101. Ruble Rusesel . . . 124. . . 125. Discontul . . . 7-10 % pe an.

AVISU despre Deschiderea băilor din Scheiu ce se află din susul de băile de abur, în numita grădina a lui Vasilache, proprietatea D-lui A. Popovici, provădute cu băi calde de puțină, două basenuri, duş și băi reci, cunoscute ca foarte plăcute, și la cari cu începere dela 1 Iunie st. n. învitat pe onor. publicu pentru la o cătă mai numerosă cercetare. Administrațiunea.

Advertisement for Kovácsnai & Keresztesy. Text: Comande din provincie (Nr. 25) se execută punctual. Pentru saisonul de primăvară Toaie de promenade, de mirese și de casă. Mantale de plôie, Jaquete și Mantile după cea mai nouă modă se confecționează de grabă și cu preturi moderate.

Advertisement for Zambach și Gavopa. Text: Fabrică de vestiminte și recuise bisericesc. de rită latină și grecă în Budapesta, strada Vapului, Văczi utoza Nr. 17. altariu, potiruri, Pie-tohlebnica, cădelnițe, Pacificali, candelă de altar, policandre pentru biserică, Ripe, Chivoturi, cărți de Evangeliă etc.

Advertisement for Revolveru (Ecritoir) cu 1 fl. Text: Ceva ne mai pomenitū până acuma în istoria anuniurilor, oferū eu pentru antea-dată on. publicū. Eu dau adecă unū revolverū în mări-mea naturală pentru 9 patrône mm. cu patū, țevă și casa neğră pentru 6 patrône, poleitū finū și nichelatū, numai cu 1 fl. Acestū revolverū minunatū este decore nu numai pentru salonulū milionarului, ci și pentru cea mai simplă locuință din clasa mijlociă. Elū conține o cerusă (crayon, Bleistift) unū păstrătorū de condeie și unū cuțitașū de o construcțiă rară și frumôsă. De observatū. Nu vė speriați de acestă mică cheltuială și comandați cătū mai iute, nu mai am multe în depositū și v'asigurū că decă veți posede unū asemenea revolverū nu'lū veți mai da nicū cu 50 fl. Trimiterea prin remburse seu cu banī gata prin firma: HECHT Komissions- und Importhaus in WIEN, INNERE STADT, KOLOWRAT-RING Nr. 9.